

สภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

The States Problems and Effectiveness of Academic Affairs Management in Schools under the

Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1

เด่นชัย น้อยนาง*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์**

ดร.สุรัตน์ ดวงชาทม***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน 2) เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน จำแนกตามตัวแปรกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและขนาดโรงเรียน และ 3) จัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 123 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น อย่างเป็นสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก
3. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ต่างกลุ่มกัน รับรู้สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน รับรู้สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน
5. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ต่างกลุ่มกัน รับรู้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน รับรู้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

This research aimed to: 1) investigate the problem states and effectiveness of academic affairs management in schools, 2) compare perception towards the problems, states and effectiveness of academic affairs management in schools classified by variables on stakeholders and school size, and 3) establish the guidelines for developing school academic affairs management. The samples of this research were 123 schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1 in the academic year 2013, obtained

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ

* ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

through stratified random sampling on school size differences. The instrument used in this study was a questionnaire. Data were analyzed by a statistical software.

The findings were as follows:

1. The problem states of school academic affairs management, as a whole, were at a moderate level.
2. The effectiveness of school academic affairs management was at a high level in general.
3. The perception of school academic affairs management among the school administrators, teachers and chairs of school boards from different school groups toward the problem states of school academic affairs management was, as a whole, significantly different at the .01 level.
4. The problem states of school academic affairs management as perceived by the school administrators, teachers and chairs of school boards from the different school size showed no significant differences as a whole.
5. The perception of the school administrators, teachers and chairs of school boards from different school groups toward the effectiveness of school academic affairs management was, in general, different at the .01 level of significance.
6. The perception of the school administrators, teachers and chairs of school boards from the different school size toward the effectiveness of school academic affairs management significantly differed at the .01 level in general.
7. The guidelines of the development on the school academic affairs management included six aspects as follows: 1) school instructional management, 2) school curriculum development, 3) learning procedure development, 4) development and promotion of learning resources, 5) regulations on school academic affairs management, and 6) selection of textbooks used in schools.

Keywords: Academic Affairs Management.

ภูมิหลัง

การบริหารจัดการเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก สนับสนุน ประสานงาน นิเทศควบคุม กำกับติดตาม ประเมินผล แก้ไขพัฒนา ปรับปรุง การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ในระบบ ทั้งการวางแผนการบริหารงานวิชาการ งานธุรการ การเงิน งานบริการต่างๆ และงานอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544, หน้า 1) และตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดขอบข่ายงานบริหารโรงเรียนไว้ 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานบริหารงบประมาณ งานบริหารทั่วไป หมายถึง ภารกิจหลักเหล่านี้ต้องได้รับการจัดการที่ดี โดยมีวิธีการอย่างไรถึงจะทำให้โรงเรียนมีคุณภาพได้ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจที่จะต้องกระทำ โดยจะกระทำกับภารกิจนั้นอย่างไรให้ลุล่วงไปด้วยดี บังเกิดทั้งประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของงาน (สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 22) เป็นหัวใจของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยงานย่อยอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษา และงานอื่นๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จ (สันติ บุญภิรมย์, 2552, หน้า 21) ดังที่ Smit and other (1961, อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553, หน้า 1-2) ได้ให้ความสำคัญสำหรับการบริหารงานและการให้

ความสำคัญของงานในสถานศึกษา งานในความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาโดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท พบว่า การบริหารงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 40 การบริหารงานบุคลากร ได้แก่ ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 20 การบริหารกิจการนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 20 การบริหารงานการเงินคิดเป็นร้อยละ 5 การบริหารงานอาคารสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 5 การบริหารงานสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นร้อยละ 5 และการบริหารทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 5

จากตัวเลขที่ปรากฏ การบริหารงานวิชาการในสัดส่วนร้อยละ 40 ซึ่งถือได้ว่าเป็นงานที่สำคัญมาก โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดหมายหลักของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาและเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องสร้างองค์การ ของตนเองให้เป็นองค์การที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้จัดการความรู้พัฒนาความรู้ พัฒนาความคิดและพัฒนาศักยภาพ การจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อประโยชน์และบุคลากรในโรงเรียนที่จะได้เรียนรู้จากกระบวนการบริหารของผู้บริหารและรู้ความสามารถที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครูที่มีคุณภาพ อันหมายถึงผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนในสังกัด จำนวน 176 โรงเรียน ปีการศึกษา 2556 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 41,141 คน ครูผู้สอน 239 คน ผู้บริหารโรงเรียน 176 คน จากรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในปีการศึกษา พุทธศักราช 2555 พบว่า ในการจัดการศึกษาในกลุ่มสาระต่างๆ โดยสรุปมีการประเมินผลต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด ทำให้การจัดการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ความแตกต่างด้านบริบทและความพร้อมด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และการบริหารจัดการ และส่วนหนึ่งซึ่งถือได้ว่าเป็นความสำคัญอย่างยิ่ง นั่นคือ มาจากสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งให้ความสนใจและความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการน้อยกว่าการบริหารงานด้านอื่นๆ การให้จุดเน้นในการบริหารงานที่แตกต่างกันของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละโรงเรียน ทำให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญและมีผลต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 8) ดังนั้น การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุด ของภารกิจสถานศึกษา ผู้ทำการวิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจนถึงสภาพปัญหาการดำเนินงานด้านวิชาการที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในรอบปีการศึกษา พุทธศักราช 2555 ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อเสนอแนะต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ให้มีระดับคุณภาพสูงขึ้นตามเกณฑ์ และเป้าหมายที่วางเอาไว้

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตการศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นอย่างไร
2. สภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตการศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่ต่างกลุ่มกัน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร อย่างไร
3. สภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตการศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน แตกต่างต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ข้อเสนอต่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีอะไรบ้าง อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับสภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามตัวแปรกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และขนาด โรงเรียน
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 176 โรง จำแนกตามขนาดเป็นโรงเรียนเล็ก 52 โรง โรงเรียนขนาดกลาง 83 โรง โรงเรียนขนาดใหญ่ 41 โรง

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2556 จำนวน 123 โรงเรียน โดยใช้วิธีการเลือกโรงเรียน 123 โรง โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

อย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน (วารุ เฟ็งส์วัสดี, 2548, หน้า 146 – 149) ได้โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 36, 58 และ 29 โรงเรียน ตามลำดับ โรงเรียนที่ได้รับเลือกเป็นหน่วยตัวอย่าง กำหนดให้มีผู้ให้ข้อมูล โดยการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน (ผู้อำนวยการ หรือ ผู้รักษาการผู้อำนวยการ) โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 123 คน

2.2 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 123 คน

2.3 ครูผู้สอน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 36 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 36 คน
โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 58 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คน รวม 116 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 29
โรงเรียน โรงเรียนละ 3 คน รวม 87 คน เลือกโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย รวมครูผู้สอน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 239
คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพปัญหาและประสิทธิผลที่พบ ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามขอบข่ายงานวิชาการ 17 งาน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33–0.85 แล้วหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 99) และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

วิธีการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ขออนุญาตทำการศึกษาและขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 แจ้งโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 1 เพื่อให้ความร่วมมือ
3. ผู้วิจัยขออนุญาตออกจากสำนักงานโครงการจัดตั้ง บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากสถานศึกษา ที่กลุ่มตัวอย่างจากทุกโรงเรียนด้วยตนเองเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ต่อไป
5. ได้แบบสอบถามคืนมาจำนวน 485 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ และปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 99)
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ Cronbach (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 99)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - สมมติฐานข้อที่ 1 “สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน อยู่ในระดับ ปานกลาง” ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 - สมมติฐานข้อที่ 2 “ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง” ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 - สมมติฐานข้อที่ 3 “ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างกลุ่มกัน รับผิดชอบต่อสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน แตกต่างกัน” ใช้ค่าสถิติ F (F-test ชนิด One Way ANOVA)
 - สมมติฐานข้อที่ 4 “ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน รับผิดชอบต่อสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน แตกต่างกัน” ใช้ค่าสถิติ F (F-test ชนิด One Way ANOVA)
 - สมมติฐานข้อที่ 5 “ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างกลุ่มกัน รับผิดชอบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน แตกต่างกัน” ใช้ค่าสถิติ F (F-test ชนิด One Way ANOVA)
 - สมมติฐานข้อที่ 6 “ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน รับผิดชอบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน แตกต่างกัน” ใช้ค่าสถิติ F (F-test ชนิด One Way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก
3. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ต่างกลุ่มกัน รับผิดชอบต่อสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน รับผิดชอบต่อสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน
5. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ต่างกลุ่มกัน รับผิดชอบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน รับผิดชอบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
7. แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน มี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนากระบวนการ

เรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาและ 6) ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีประเด็นที่นำมา อภิปรายผล ดังนี้

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับรู้สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 “สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง” ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าสภาพปัญหาของการบริหาร งานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต1 มีอยู่ในระดับปานกลางจึงทำให้รับรู้สภาพปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จำลอง โคตรพัฒน์ (2555, บทคัดย่อ) เรื่อง สภาพปัญหา และประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับรู้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 “ประสิทธิผลการบริหาร งานวิชาการโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง” ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีการบริหาร งานที่มีคุณภาพจึงทำให้การรับรู้ประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี จันทร์สาขา (2549, บทคัดย่อ) เรื่อง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มุกดาหาร พบว่า พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มุกดาหาร อยู่ในระดับมาก

3. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างกลุ่มกัน รับรู้สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 “ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างกลุ่มกัน รับรู้สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน แตกต่างกัน” ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าสถานภาพตำแหน่งที่แตกต่างกัน ทำให้รับนโยบายจากผู้บังคับขมาปฏิบัติได้ไม่เท่ากัน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา บางคนอาจไม่เข้าใจในการบริหารงานวิชาการ จึงทำให้รับรู้สภาพปัญหาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา สะแสงสาร (2551, บทคัดย่อ) สภาพและประสิทธิผลการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ระดับพฤติกรรมการตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีช่วงชั้นที่ทำการเปิดสอนแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน รับรู้สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 “ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน รับรู้สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน แตกต่างกัน” ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ของโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีปัญหาน้อย และบริหารงานวิชาการตามนโยบายได้ถูกต้อง อีกทั้งมีการประชาสัมพันธ์โรงเรียนตนเองให้บุคคลอื่น หน่วยงานอื่นรับรู้ได้ทั่วถึง จึงทำให้รับรู้สภาพปัญหานั้นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจำลอง โคตรพัฒน์ (2549, บทคัดย่อ) เรื่อง สภาพ ปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงาน

วิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน โดยไม่แตกต่างกัน

5. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างกลุ่มกัน รับรู้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 “ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างกลุ่มกัน รับรู้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน แตกต่างกัน” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติในโรงเรียน ส่วนประธานคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ให้คำแนะนำ ที่ปรึกษา และบางครั้งไม่เข้าใจในการบริหารงานวิชาการ จึงทำให้รับรู้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี จันทรสชา (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้จัดการเรียนรู้ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน รับรู้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 6 “ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน รับรู้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน แตกต่างกัน” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่แตกต่างกันทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่และงานพิเศษไม่เท่ากันเนื่องจากว่าบุคลากรในโรงเรียนไม่เท่ากัน โรงเรียนขนาดเล็กครูผู้สอนปฏิบัติงานต่างๆ มากกว่า และการเผยแพร่ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการให้บุคคลอื่น หรือหรือหน่วยงานได้ไม่ทั่วถึง จึงทำให้การรับรู้ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญโรม ลามูล (2550, บทคัดย่อ) เรื่อง ประสิทธิภาพของผู้นำแบบวิถีทางโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีลักษณะการเปิดสอนแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในประเด็นที่สำคัญประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับแนวทางพัฒนาที่นำเสนอไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณี จันทรสชา (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้จัดการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ด้านที่มีประสิทธิผลต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมของผู้วิจัยได้เสนอแนวทางพัฒนาไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ดังนั้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจึงควรมีการพัฒนาและปรับปรุงงานในด้านนี้ให้เด่นยิ่งขึ้น ซึ่งอาจทำให้สภาพปัญหาการบริหารงานด้านอื่นๆ น้อยลง

1.2 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจึงควรมีการทำจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการให้มีความต่อเนื่อง และคงสภาพการมีประสิทธิภาพการบริหารงานตลอดไป

1.3 ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งที่จำแนกตามกลุ่มผู้ที่มีส่วนได้เสีย และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียน แต่ละขนาดมีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรมีการแสวงหาวิธีการใหม่ๆ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนให้ใกล้เคียงกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยสภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

2.2 ควรทำการวิจัยสภาพปัญหา และประสิทธิผลการบริหารงานบุคคล ในเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศกนนคร เขต 1

2.3 ควรทำวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการปฏิบัติการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ,กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

วาโร พึ่งสวัสดิ์. (2548). *วิทยาการวิจัย*, สกนนคร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บัคพอยท์.